DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 15 sierpnia 1951 r. Nr 5 Poz. 41 — 54

T R E Ś Ć:

Poz. 41.

ZARZĄDZENIE

w sprawie utrzymania w mocy wpisu na listę adwokatów powołanych na stanowiska członków Wyższej Komisji Weryf. przy Min. Sprawiedliwości i Wojewódzkich Komisji Weryf. przy Izbach Adwokackich.

Na zasadzie art. 5 w związku z art. 113 ust. 1 pkt 1 ustawy o ustroju adwokatury z dnia 27.VI 1950 r. (Dz. U. R. P. Nr 30 poz. 275) utrzymuję w mocy wpis na listę adwokatów w stosunku do wszystkich adwokatów powołanych na stanowiska członków Wyższej Komisji Weryfikacyjnej przy Ministrze Sprawiedliwości i Wojewódzkich Komisji Weryfikacyjnych przy Izbach Adwokackich.

Minister Sprawiedliwości: w z. *Tadeusz Rek*
Podsekretarz Stanu

Warszawa dnia 13 czerwca 1951 r.

Poz. 42.

ZARZĄDZENIE

z dnia 24 lipca 1951 r.

w sprawie obliczania zyżycia paliwa dla ogrzewania.

W związku z Zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 22 lutego 1951 r. w sprawie obliczania zużycia paliwa do ogrzewania (Monitor Polski nr. 53 z dnia 25 czerwca 1951 r. poz. 689) zarządzam aby

Kierownicy wszystkich komórek organizacyjnych podległych Ministerstwu Sprawiedliwości, ściśle przestrzegali postanowień Instrukcji dotyczącej obliczania zużycia paliwa dla ogrzewania, stanowiącej załącznik do wyżej wymienionego zarządzenia P. K. P. G.

Jednocześnie należy obliczyć zużycie paliwa do ogrzewania na przepisowym „kwestionariuszu" (załącznik do Instrukcji), którego jeden egzemplarz należy przesłać w terminie do 1 września 1951 r. do Ministerstwa Sprawiedliwości, w celu skontrolowania obliczenia.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *H. Swiątkowski*

Poz. 43.

PISMO OKÓLNE

w sprawie wypełniania rubryki „pochodzenie społeczne" w karcie rejestracyjnej nieletniego.

Do
Ob. Ob. Prezesów Sądów Wojewódzkich Prezesów Sądów Powiatowych i Przewodniczących Wydziałów Karnych oraz Wydziałów dla Nieletnich.

W uzupełnieniu instrukcji do karty rejestracyjnej nieletniego z dnia 1.XII 1950 r. (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr 6) Departament Nadzoru Sądowego Wydział Sądownictwa dla Nieletnich wyjaśnia co następuje:

Prawidłowe określenie pochodzenia społecznego w rubryce 1 karty rejestracyjnej nieletniego, skontrolowane i wyjaśnione danymi z rubryki 7 tejże karty, ma poważne znaczenie tak dla badań naukowych, jak i dla praktyki sądowej.

Dlatego też sądy winny przy wypełnianiu tych rubryk zwracać uwagę na konieczność ścisłego przestrzegania podanych poniżej **określeń**, które dadzą możność ujednolicenia terminologii i bliższego sprecyzowania poszczególnych pojęć:

1) pochodzenie społeczne **robotnicze** (nawet w przypadku awansu społecznego co należy zaznaczyć),
2) **chłopskie** (z bliższym określeniem — robotnik rolny, członek spółdzielni produkcyjnej, małorolny, średniak, bogacz wiejski),
3) **inteligencja pracująca,**
4) **drobnomieszczańskie** (np. drobny kupiec, rzemieślnik),
5) **kapitalistyczne** (z zaznaczeniem — kupiec, przemysłowiec, obszarnik),

6) **inne** (np. rodzice nieznani, ma tylko matkę od dłuższego czasu korzystającą z opieki społecznej).

Pochodzenia społecznego nieletniego nie należy określać tylko wg ostatniego zajęcia rodziców, datującego się zwłaszcza od krótkiego okresu czasu, lecz za podstawę określenia należy brać środowisko, w którym nieletni wychowywał się i wzrastał przez przeważający okres czasu. Np. jeśli rodzice nieletniego byli obszarnikami albo kupcami, a ostatnio ojciec (od roku lub dwóch lat) jest pracownikiem najemnym — właściwym określeniem jest pochodzenie społeczne kapitalistyczne.

W dotychczasowej praktyce sądów spostrzeżone zostały liczne wypadki budzącego wątpliwości określenia pochodzenia społecznego. Np. w rubryce 1 pochodzenie „rzemieślnicze" podczas gdy z rubryki 7 wynika, że ojciec murarz pracuje w przedsiębiorstwie państwowym, „robotnicze" — gdy rodzice nie żyją, nieletni ma 8 ha ziemi, a opiekun dziadek ma 40 ha ziemi, lub gdy ojciec jest nieznany matka zaś jest urzędniczką Narodowego Banku Polskiego, albo też gdy ojciec nieznany, a matka nie pracuje.

W przypadkach tych dane kontrolne z rubryki 7 nie potwierdzają określenia wskazanego w rubryce 1 karty rejestracyjnej, co jest sprzeczne z zasadą Instrukcji, która w § 18 p. d. zwraca uwagę, że § wymieniony ma „zobrazować pochodzenie klasowe i sytuację gospodarczą rodziny nieletniego". Wynika stąd, że określenie pochodzenia społecznego w rubryce 1 winno pokrywać się w zasadzie z danymi z rubryki 7 (pracuje i w jakim charakterze). W przypadkach rozbieżności — przyczynę należy wyjaśnić w rubryce 7.

Jednocześnie zwraca się uwagę na niewłaściwość używania w kartach rejestracyjnych oznaczeń: „nieślubny — NN" itp. zamiast określeń użytych w rubryce 5 karty tj. „nieznani".

Dyrektor Departamentu: *H. Chmielewski*

Warszawa, dnia 6 czerwca 1951 r.

Poz. 44.

PISMO OKÓLNE

w sprawie korespondencji w władzami więziennymi.

Do
Obywateli Prezesów Sądów Wojewódzkich
Obywateli Prezesów Sądów Powiatowych

Liczne sądy stosując nakazy oszczędności przesyłają do naczelników więzień pisma niezakopertowane a nadto nie zaopatrzone pieczęcią, aczkolwiek pisma te posiadają przeważnie charakter poleceń i obowiązują naczelników więzień do ich wykonania.

Praktyka taka jest oczywiście niewłaściwa.

Pisma stanowiące dowód winny być opatrzone pieczęcią (§ 111 tymcz. reg. sąd.), zaś wszystkie ważne pisma powinny być tak zabezpieczone, by ich treść nie była dostępna dla osób niepowołanych (art. 2 dekretu z 26.X 1950 r. o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej). Każde ważne pismo należy nadto tak oznaczyć, by autentyczność jego nie budziła wątpliwości.

Ani względy oszczędności ani chęć uproszczenia pracy nie mogą mieć znaczenia w przypadku kolizji z ważnymi interesami publicznymi. Niewątpliwie umieszczanie omawianych pism w zaklejonej kopercie i wyciśnięcie na piśmie takim pieczęci odpowiada wymogom prawidłowej biurowości i zmniejsza możliwość podrobienia bądź przerobienia pisma, dojścia tegoż do wiadomości osób niepowołanych a nadto uchyla wątpliwości co do autentyczności.

Zechcą tedy Obywatele Prezesi wydać zarządzenia i dopilnować ich wykonania—by pisma do naczelników więzień wysyłano zawsze w zaklejonych kopertach, oraz by na pismach do władz więziennych zawierających wiążące je zalecenia (jak nakaz przyjęcia do więzienia, nakaz zwolnienia, pisma zawierające obliczenie okresu kary, zawiadomienia i korespondencja w sprawie udzielonych przez prokuratora przerw kary itp.) wyciskano pieczęć sądu.

Wskazówki powyższe powinny znaleźć odpowiednie zastosowanie przy przesyłaniu pism sądowych do urzędów bezpieczeństwa i organów M. O., o ile nie wchodzą w zastosowanie przepisy o poufności lub tajności pism (np. pismo okólne z dnia 24.III 1951 r. N. S. 563/50/LII w sprawie poszukiwań i listów gończych).

Dyrektor Departamentu: *H. Chmielewski*

Warszawa, dnia 9 maja 1951 r.

Poz. 45.

PISMO OKÓLNE

o stosowaniu w sprawach cywilnych § 155 ust. 2 tymcz. reg. sąd.

Do
Obywateli Prezesów Sądów Wojewódzkich,
Obywateli Prezesów Sądów Powiatowych,
Obywateli Przewodniczących Wydziałów Zamiejscowych Sądów Powiatowych.

Dotychczasowa statystyka pracy sądów opierająca się na wpisywaniu pewnych rodzajów spraw do oddzielnych repertoriów dawała uproszczony i niewystarczający obraz.

Zorientowanie się np. ile ze spraw wpisanych w pewnym okresie do rep. „C" dotyczyło sporów o eksmisję dzierżawców a ile o eksmisję z wynajętych lokali, ile o zapłatę ze stosunku pracy a ile o zapłatę z innych różnych tytułów — wymagało specjalnych, nieraz żmudnych, zestawień na podstawie repertoriów a często zbyt lakoniczne wpisy co do oznaczenia przedmiotu sporu zmuszały do sięgania do akt poszczególnych spraw.

Ponieważ dokładniejsze dane statystyczne są w związku z przeprowadzanymi badaniami różnych odcinków życia społecznego potrzebne tak Ministerstwu Sprawiedliwości jak i innym władzom państwowym, przeto w celu ułatwienia opracowywania takich zestawień i przygotowania biurowości sądów do wzrastających w tym kierunku potrzeb wprowadzony został do tymcz. reg. sąd. przepis § 155 ustęp 2.

Zarządzając wprowadzenie w życie tego przepisu w sprawach c y w i l n y c h Ministerstwo Sprawiedliwości wyjaśnia:

Symbol sprawy ustala przewodniczący wydziału (bądź sędzia w przypadkach przewidzianych w § 66 tymcz. reg. sąd.) oznaczając czytelnie znak symbolu w treści dekretacji.

Każda sprawa otrzymuje tylko jeden symbol, którego nie należy zmieniać w toku postępowania. W przypadku połączenia w pozwie (wniosku) kilku roszczeń (wniosków) należy nadawać sprawie symbol obowiązujący dla tego roszczenia, które wedle oceny sędziego ma najistotniejsze znaczenie.

Nie ustala się symbolu w sprawach, dla których w załączonym wykazie symbolu nie przewidziano, jednakże aby stan ten był niewątpliwy dla sekretariatu, powinien przewodniczący (sędzia) uwidocznić to w dekretacji (bez symb.).

W wydziałach rewizyjnych sądów wojewódzkich odpada potrzeba ustalania symboli dla sprawy a jedynie sekretariat wpisuje w repertorium symbol, który sprawie nadano w sądzie I instancji.

Sądy rozpoczną stosowanie przepisu § 155 tymcz. reg. sąd. oraz niniejszego zarządzenia od daty jego otrzymania. W okresie do 1.X br. przeprowadzą nadto sądy I instancji ustalanie symboli w aktach spraw, które poprzednio w roku 1951 wpisane zostały do repertorium i zaznaczą odpowiednie wzmianki w repertorium.

Sądy powiatowe przedstawiając po otrzymaniu tego pisma sądowi II instancji akta spraw, dla których poprzednio nie ustalono symboli, winny dokonać tego przed wysłaniem akt.

W sądach wojewódzkich jako II instancji wpisywać należy do repertorium symbole w tych tylko sprawach, w których akta zawierają już ustalenie symbolu i przedstawione zostały po otrzymaniu tego pisma okólnego przez sądy.

Używane w bieżącym roku repertoria nie mają jeszcze specjalnej rubryki na wpisywanie symboli, należy je przeto wpisywać na marginesie repertorium po lewej stronie.

O wszystkich wątpliwościach w zakresie wykonania niniejszego pisma okólnego należy zawiadamiać Departa-

ment Nadzoru Sądowego z powołaniem się na sygnaturę niniejszego pisma.

Dyrektor Departamentu: w z. *M. Grudziński*
Wicedyrektor

Warszawa, dnia 30 czerwca 1951 r.

Załącznik do poz. 45

WYKAZ

symboli spraw zapisywanych w repertoriach cywilnych.

I. **Repertorium** C. sprawy: cyfra „O" prowadząca

O ustalenie ojcostwa i o roszczenia z tym związane	001
O zaprzeczenie ojcostwa	002
O alimenty (oprócz alimentów dochodzonych przy ustalaniu ojcostwa oraz w sprawach o rozwód bądź o unieważnienie małżeństwa)	003
O rozwód	004
O unieważnienie małżeństwa	005
O zniesienie wspólności ustawowej między małżonkami	006
Z umowy o dożywocie	007
Z umowy o rentę	008
O odwołanie darowizny	009
O eksmisję z lokalu	010
O eksmisję z gospodarstw rolnych	011
O zapłatę czynszu z tytułu najmu lub dzierżawy (bez żądania eksmisji)	012
O odszkodowanie z czynów niedozwolonych	013
O odszkodowanie za wady sprzedanej rzeczy (zwierzęcia)	014
O roszczenia w związku z umową o kontraktację	015
Ze stosunku pracy	016
O przywrócenie naruszonego lub ochronę zakłóconego posiadania	017
W związku ze wzniesieniem budowli na cudzym gruncie (Rozdział III Oddział IV prawa rzeczowego)	018
O wydanie ruchomości	019
O wyłączenie od egzekucji (art. 574 k.p.c.)	020
O umorzenie egzekucji (art. 573 k.p.c.)	021
O uchylenie wyroku sądu polubownego	022

Repertorium Co. sprawy: Cyfra „1" prowadząca

O zabezpieczenie roszczeń alimentacyjnych w trybie art. 78 k.r., 876 k.p.c.	101
O inne zabezpieczenie powództwa	102
O zabezpieczenie dowodów	103
O przeprowadzenie pojednania stron	104
O zwolnienie od kosztów sądowych	105
Skargi na czynności komornika	106
O odroczenie egzekucji	107
O wyjawienie majątku	108
Dotyczące egzekucji z nieruchomości	109
O nadanie klauzuli wykonalności	110

Repertorium Ns. sprawy: Cyfra „2" prowadząca

O przysposobienie	201
O pozbawienie, zawieszenie lub ograniczenie władzy rodzicielskiej	202
O zezwolenie małoletnim na zawarcie małżeństwa	203
O zezwolenie przedstawicielowi ustawowemu na dokonanie czynności przekraczających zwykły zarząd bądź dotyczących ważniejszych spraw (art. 58, 85 kod. rodz.).	204
O zezwolenie na zawarcie małżeństwa przez pełnomocnika	205
O zwolnienie od przedstawienia dokumentu w związku z zawarciem małżeństwa	206
O nakazanie wypłacania wynagrodzenia do rąk małżonka (art. 14 post. niesp. w sprawach rodzinnych)	207
O ustanowienie opieki	208
O ustanowienie kuratora	209
O uznanie za zmarłego	210
O stwierdzenie zgonu	211
Z zakresu prawa o aktach stanu cywilnego	212
O odtworzenie dyplomów i świadectw	213
O zabezpieczenie spadku	214
O spis inwentarza spadku	215
O otwarcie i ogłoszenie testamentu	216
O przyjęcie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku	217
O stwierdzenie praw do spadku	218
O dział spadku	219
Inne sprawy spadkowe	220
O złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sąd.	221
O stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie	222
O ustanowienie drogi koniecznej	223
O zniesienie współwłasności	224
O rozgraniczenie	225

II. Obok symbolu, a jeżeli dla danego rodzaju spraw symbolu nie ustalono, to zamiast symbolu należy wpisać w przypadku gdy jedną ze stron postępowania jest:

a) rolnicza spółdzielnia produkcyjna znak Spr.
b) inna spółdzielnia znak Sp.
c) Skarb Państwa lub inny podmiot podlegający państwowemu arbitrażowi gospodarczemu znak Sk-A

W przypadku zbiegu tych oznaczeń wpisać należy jedno stosownie do kolejności w punktach a), b), c) przyjętej.

III. Niezależnie od oznaczeń omówionych w ustępach I i II należy we wszystkich sprawach w których w danej instancji wziął udział prokurator (art. 90 k.p.c.), wpisać w rep. znak „Prok".

Poz. 46.

PISMO OKÓLNE

w sprawie zarządzeń i poleceń („dekretacji") sędziowskich.

W licznych sądach utrzymuje się zwyczaj, że przewodniczący wydziałów bądź sędziowie zbyt lakonicznie i nieprawidłowo formułują swe zarządzenia i polecenia (dekretacje). Częstym zjawiskiem są sformułowania, które zamiast istotnej treści zawierają jedynie skróty jak np. „rozprawa dnia", „wykonać rekwizycje", „wykonać", „zażądać opłat w trybie art. 137 k.p.c.", „zawiadomić interesowanych", „doręczyć odpis właściwemu urzędowi", „zredagować i przesłać do Monitora Pol. ogłoszenie" itp.

Taka redakcja zarządzeń i poleceń sędziowskich kierowanych do sekretariatu nie jest zgodna z zasadami k.p.c., k.p.k. z regulaminem, wpływa destruktywnie na usprawnienie pracy i szczególnie ujemnie wpływa na tok postępowania w sądach, w których zatrudnieni są pracownicy nie posiadający jeszcze dostatecznego doświadczenia.

Przewodniczący lub sędzia wydając zarządzenie zna szczegóły sprawy i bez wysiłku podać może sekretariatowi ścisłe wskazówki które zaoszczędzają wykonującemu to zarządzenie urzędnikowi pracy i czasu na niepotrzebne zaznajamianie się z całymi nieraz bardzo objętościowymi aktami, po to jedynie, by na ich podstawie stwierdzić jakie czynności należy wykonać, kogo wezwać itp.

Z przepisów k.p.k. i k.p.c. wynika jasno obowiązek sędziego kierowania całym postępowaniem w sprawie — od wszczęcia tegoż aż do jego ukończenia a więc i obowiązek wydawania wszystkich stosownych zarządzeń i poleceń nie tylko w związku z pismem wszczynającym postępowanie i w toku całego postępowania. Sekretariat sądowy jest organem wykonującym dekretacje sędziowskie, a zakres jego czynności podejmowanych samodzielnie przewidziany jest wyczerpująco w §§ 108 i nast. tymcz. reg. wewn. urzędowania sądów. Nie jest tedy zgodne z tymi zasadami pozostawianie sekretariatowi takich np. rozstrzygnięć jak, kto jest zainteresowany w sprawie, którą władzę uznać należy za właściwą do otrzymania odpisu jak sformułować ogłoszenie publiczne, jakiej kwoty zażądać z tytułu opłat, jaki czasokres uznać za odpowiedni do przedstawienia sędziemu akt sprawy, w której oczekuje się wykonania pewnej czynności itp.

Zarządzenia i polecenia wydawane sekretariatowi przez sędziego w toku całego postępowania powinny być krótkie ale zupełne (§ 60 tymcz. reg. sąd.) tj. wskazywać konkretnie wszystkie czynności, jakie sekretariat powinien wykonać, a nadto każdorazowo zakreślić termin, w którym sekretariat powinien akta przedstawić przewodniczącemu wydziału, przewodniczącemu posiedzenia lub sędziemu sprawozdawcy.

Dla przykładu nadmienić można, że przy wskazywaniu osób, które winny być wezwane, wystarczy przy nazwi-

skach tych osób w pismach lub protokole zamieścić liczby (Nr) a w zarządzeniu powołać jedynie powyższe liczby i karty akt. Jeżeli w toku postępowania osoba, którą wezwać należy, zmieniła adres, wówczas sędzia znający akta sprawy ma obowiązek zwrócić na to uwagę sekretariatu.

Konieczna dokładność poleceń i zarządzeń wpłynie niewątpliwie na lepsze przygotowanie sprawy przez sędziego, zmniejszy procent odroczeń spowodowanych niewezwaniem przez sekretariat wszystkich osób lub wysłaniem wezwań pod mylnym adresem, przyspieszy tok postępowania tak przed jak i po wydaniu orzeczenia a przede wszystkim wydatnie zwiększy ilość spraw, które sekretariat opracować może.

Tylko pod tym kątem widzenia i z uwzględnieniem jakościowej i ilościowej obsady sekretariatu należy stosować §§ 61. 108 pkt 5, 109 i 110 tymcz. reg. sąd.

W myśl § 45 tymcz. reg. wew. urzędowania sądów, odezwy o pomoc prawną przesyłać należy w zasadzie bez dołączenia akt sprawy. Przedstawienie treści sprawy, zarządzenia o tym, czy i jakie odpisy z akt należy do odezwy dołączyć, czy od danej osoby należy odebrać przyrzeczenie, wreszcie na jakie okoliczności ma sędzia wykonujący odezwę zwrócić szczególną uwagę, czy dowód ma być przeprowadzony w obecności innych osób itp. — mają istotne znaczenie dla zebrania materiałów w sprawie i dla zachowania przepisów proceduralnych. Oczywiste jest przeto, że odezwy w przedmiocie pomocy prawnej sporządzać powinien sędzia a nie urzędnik sekretariatu. Sporządzanie projektów takich odezw można poruczyć urzędnikowi sekretariatu tylko w tym przypadku, gdy postanowienie dowodowe jest najzupełniej prawidłowe i zawiera wszystkie konieczne elementy.

Przestrzeganie myśli przewodniej oraz wskazówek zawartych w niniejszym piśmie okólnym, którego celem jest przypomnienie proceduralnych i regulaminowych przepisów oraz nakazu usprawnienia pracy — przyczyni się niewątpliwie do przyspieszenia postępowania i do zwiększenia wydajności pracy sądów.

Dyrektor Departamentu: w z. *M. Grudziński*
Wicedyrektor

Poz. 47.

PISMO OKÓLNE

w sprawie skarg i zażaleń ludności.

Do
Obywateli Prezesów Sądów Wojewódzkich.

Przeprowadzane przez Kancelarię Rady Państwa i Prezydium Rady Ministrów inspekcje stwierdziły szereg uchybień w sposobie załatwiania skarg i zażaleń ludności.

Ponieważ zagadnienie właściwego, sprawnego i niebiurokratycznego załatwiania skarg i zażaleń jest problemem o poważnym znaczeniu ogólnopaństwowym, proszę Obywateli Prezesów o wydanie zarządzenia, by sędziowie referatów orzecznictwa zaznajomili się dokładnie z treścią okólnika zamieszczonego w Dzienniku Urzedowym Ministerstwa Sprawiedliwości Nr 2, poz. 8 z roku 1951 i powołanymi w tym okólniku uchwałami oraz zarządzeniami. Zechcą również Obywatele Prezesi czuwać, by załatwiania skarg i zażaleń ludności oraz przestrzeganie terminów załatwienia odpowiadało stawianym wymogom.

Ministerstwo Sprawiedliwości zawiadamia równocześnie Obywateli Prezesów, że w „Instrukcji w sprawie organizacji i metod pracy nadzorczej prezesów sądów wojewódzkich” mieści się zarządzenie, by referaty orzecznictwa założyły osobne teczki na sprawy odnoszące się do każdego z sądów okręgu — każda zaś teczka składać się ma z podteczek. Wedle tego zarządzenia do podteczki Nr 4 składać należy zażalenia oraz pisma dotyczące danego Sądu.

Ponieważ instrukcja ta nie została jeszcze sądom rozesłana, przeto dla ułatwienia kontroli sposobu załatwiania skarg i zażaleń zechcą Obywatele Prezesi wydać już teraz zarządzenie natychmiastowego założenia wspomnianych wyżej podteczek (Nr 4) dla każdego z sądu okręgu wojewódzkiego.

Warszawa, dnia 6 lipca 1951 r.

Dyrektor Departamentu: w z. *M. Grudziński*
Wicedyrektor

Poz. 48.

Do
Obywateli Prezesów Sądów Wojewódzkich
Obywateli Prezesów Sądów Powiatowych

PISMO OKÓLNE

w sprawie ustalania treści aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą.

Wysiłek jaki włożyły sądy oraz urzędy stanu cywilnego w związku z odtwarzaniem aktów stanu cywilnego dopomógł w znacznej mierze do sprawnego przeprowadzenia akcji przemeldowania ludności. Obserwacje Departamentu Nadzoru Sądowego wskazują jednak na konieczność usprawnienia współpracy sądów z urzędami stanu cywilnego.

I. Jedną z trudności na jakie natrafia Urząd Stanu Cywilnego w Łodzi przy wpisywaniu do ksiąg aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą jest konieczność ściągania każdorazowo opłaty skarbowej od wpisu w kwocie 12 zł.

W związku z tym Ministerstwo Sprawiedliwości po porozumieniu zawiadamia, że sądy obok opłaty sądowej pobierać powinny od każdego wniosku o ustalenie treści aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą opłatę skarbową (w znaczkach skarbowych) w kwocie 12 zł.

Jednocześnie podaje się do wiadomości, że w przypadkach, gdy wnioskodawcy udzielono zwolnienia od kosztów sądowych, sądy uprawnione są do jednoczesnego zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłaty skarbowej.

W związku z tym na wypisach postanowień sądów, przesłanych Urzędowi Stanu Cywilnego w Łodzi należy umieszczać wzmiankę „opłatę skarbową pobrano”, względnie „zwolniono od opłaty skarbowej”.

Sekretariaty sądów winny odpowiednio informować wnioskodawców w przedmiocie starań o uzyskanie wypisów aktów stanu cywilnego, a mianowicie uprzedzać, że w związku z masowym napływem tych spraw, otrzymanie wypisu aktu stanu cywilnego od Urzędu Stanu Cywilnego Łódź-Śródmieście, w krótkim okresie czasu nie jest możliwe. Ważne jest przy tym, by petenci w odpowiedni sposób redagowali swe podania o nadesłanie wypisu aktu stanu cywilnego. Należy umieścić w sądzie, na widocznym miejscu, wzór takiego podania (p. niżej).

II. Ciągle jeszcze zdarzają się przypadki nieodpowiedniego, a nawet rażąco błędnego załatwiania spraw jak np.

1) ustalania treści dokumentów, które nie mają charakteru prawnego aktów stanu cywilnego, dotyczy to zwłaszcza metryk kościelnych sporządzonych pod rządami ustawodawstw uznających wyłącznie świecką formę rejestracji,
2) wydawania w przypadkach przewidzianych w art. 12 dekr. z 22.X 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 302) nowego postanowienia zamiast sprostowania treści poprzedniego,
3) wydawania postanowień ustalających w trybie dekr. z 22.X 1947 r. treść aktów stanu cywilnego sporządzonych na obszarze Państwa Polskiego itp.

Należy zaniechać przesyłania nieczytelnych wypisów postanowień, sporządzania ich na przebitkach bibułkowych (łatwo ulegających uszkodzeniu), łączenia w jednym postanowieniu wiekszej ilości ustaleń aktów stanu cywilnego (niejednokrotnie osób o różnych nazwiskach, aktów różnego rodzaju jak np. urodzeń, małżeństw i zgonów itp.). Utrudnia to bowiem pracę urzędom stanu cywilnego.

Ministerstwo Sprawiedliwości przypomina o obowiązku korzystania z druków (wzorów) postanowień przesłanych w swoim czasie sądom. W razie wyczerpania zapasu druków należy wysłać zapotrzebowanie do Departamentu Organizacyjno-Administracyjnego.

Warszawa, dnia 7 lipca 1951 r.

Dyrektor Departamentu: w z. *M. Grudziński*
Wicedyrektor

Załącznik do poz. 48.

Wzór podania

. . . . dnia . . . . . 195 . . . r.

Do

Urzędu Stanu Cywilnego
Obwód Śródmiejski
w Łodzi

Proszę o nadesłanie mi listem poleconym za zaliczeniem pocztowym wyciągu — odpisu skróconego — odpisu zupełnego aktu urodzenia — małżeństwa — zgonu*) w . . . . egzemplarzach, potrzebnego w celu przedstawienia . . . .

. . . .

. . . .

Treść aktu urodzenia — małżeństwa — zgonu wpisana została do odrębnej księgi stanu cywilnego Urzędu Stanu Cywilnego w Łodzi, Obwód Śródmiejski na podstawie postanowienia Sądu Powiatowego (Grodzkiego) Wojewódzkiego (Okręgowego)*) w . . . . wydanego dnia . . . . roku . . . .
za Nr . . . .

Postanowienie Sądu opiewało na nazwisko: . . . . syn — córka . . . .
z domu . . . . urodz. dnia . . . . . .
roku . . . . . w . . . .
Adres mój: . . . .
. . . .
(nazwisko i imię)
Miejscowość . . . .
ulica . . . .
Nr domu . . . .
poczta . . . .

*) Niepotrzebne skreślić.

(Na odwrocie podania).

Pouczenie.

Opłaty za czynności Urzędu Stanu Cywilnego są następujące:

za wydanie przez Urząd Stanu Cywilnego

a) wyciągu	3.— zł
b) odpisu skróconego	4,50 gr
c) odpisu zupełnego	9.— zł
Opłaty za przesyłkę wynoszą	1,35 gr

Poz. 49.

PISMO OKÓLNE

w sprawie stosowania przepisów umowy między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką z dnia 21.I 1949 r. o wzajemnym obrocie prawnym w sprawach cywilnych i karnych — w odniesieniu do roszczeń alimentacyjnych.

Do

Sądów Wojewódzkich
Sądów Powiatowych

W związku ze stosowaniem polsko-czechosłowackiej umowy międzynarodowej z dnia 21.I 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 133), Ministerstwo Sprawiedliwości wyjaśnia co następuje:

1) w Czechosłowacji uprawnione są do żądania alimentów w imieniu małoletnich także i Powiatowe Rady Narodowe, do kompetencji których należy m. in. opieka (kuratela) nad małoletnimi. Tym samym w przypadkach, gdy nad małoletnim została ustanowiona opieka właściwa, Powiatowa Rada Narodowa legitymowana jest do poszukiwania alimentów w jego imieniu przed sądami polskimi,
2) jeżeli zgłoszono wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych (prawo ubogich) w sądzie polskim lub czechosłowackim, sąd Polski rozpoznaje wniosek na podstawie zaświadczeń sądów opiekuńczych (kuratelarnych) rad narodowych miejsca zamieszkania wnioskodawcy lub czechosłowackich urzędów konsularnych lub dyplomatycznych. Jeżeli we wniosku strona prosiła o przydzielenie adwokata z urzędu, sąd o ile udzielił zwolnienia od kosztów, winien adwokata ustanowić,
3) zgodnie z art. 21 prawa międzyn. prywatnego w 2.VIII 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr 101, poz. 581) w sprawach o ustalenie ojcostwa i roszczenia z nim związane sąd stosuje prawo, któremu matka i dziecko podlegały w chwili urodzenia się dziecka, a jeżeli w tym czasie ojciec i matka mieli miejsce zamieszkania w Polsce — prawo polskie, gdy dla dziecka jest ono korzystniejsze. W obecnym stanie prawnym oceniać należy prawo polskie i czechosłowackie jako równie korzystne dla dziecka,
4) w sprawach o alimenty między małżonkami stosować należy prawo, któremu małżonkowie podlegają lub ostatnio wspólnie podlegali (art. 14 pr. międzyn. pryw.). Jeżeli małżonkowie nigdy wspólnie jednemu prawu nie podlegali sąd winien stosować prawo polskie.

Warszawa, dnia 16 lipca 1951 r.

Dyrektor Departamentu: w z. *M. Grudziński*
Wicedyrektor

Poz. 50.

PISMO OKÓLNE

w sprawie dodatkowej subskrypcji Narodowej Pożyczki Rozwoju Sił Polski.

Do

wszystkich władz podległych Ministerstwu Sprawiedliwości.

Ministerstwo Sprawiedliwości podaje do wiadomości i wykonania następujące zarządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 14 lipca 1951 r. Nr BP/D 2627/6/51:

W dniu 7 lipca 1951 r. podsumowane zostały wyniki dotychczasowej głównej akcji subskrypcji Narodowej Pożyczki Rozwoju Sił Polski.

W obecnym okresie prowadzona jest nadal akcja subskrypcji w trybie dodatkowym i obejmuje ona w szczególności te osoby, które z jakichkolwiek bądź powodów nie mogły dotychczas zgłosić się do subskrypcji.

W odniesieniu do pracowników w uspołecznionych zakładach pracy umożliwienie subskrypcji w trybie dodatkowym powinno dotyczyć przede wszystkim tych pracowników, którzy w okresie przeprowadzania głównej akcji subskrypcyjnej pozostawali poza swoim zwykłym miejscem pracy, np. z powodu delegacji służbowej, urlopu lub choroby, oraz pracowników nowoprzyjmowanych do pracy.

W związku z powyższym praca organów społecznych, które na terenie zakładów pracy współdziałały przy organizowaniu subskrypcji pożyczki (komisje współdziałania, bądź osoby wyznaczone przez radę zakładową, radę miejscową lub delegata związku), nie zostały zakończone i trwają w dalszym ciągu w celu współdziałania przy przyjmowaniu subskrypcji w trybie dodatkowym.

Również przewidziane instrukcjami obowiązki głównych (starszych) księgowych zakładów pracy w zakresie akcji subskrypcji pożyczki powinny być nadal wykonywane.

Mając na względzie ułatwienie załogowym organom współdziałania należytego wykonywania ich społecznego zadania, Ministerstwo Finansów prosi o wydanie zarządzenia aby kierownictwa zakładów pracy (wydziały personalne) zawiadamiały rady zakładowe (rady miejscowe lub delegatów związku) o każdym przyjęciu do pracy nowych pracowników.

Warszawa, dnia 28 lipca 1951 r.

Dyrektor Departamentu Organizacyjno-Administr.
Z. Ratuszniak

Poz. 51.

PAŃSTWOWA KOMISJA PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

WYJAŚNIENIE

z dnia 27 czerwca 1951 r.

w sprawie sposobu potrącania z wynagrodzeń pracowniczych rat na Narodową Pożyczkę Rozwoju Sił Polski.

1. Zgodnie z ustalonymi warunkami pożyczki spłata zadeklarowanej przez pracownika kwoty powinna nastąpić w 9 równych ratach miesięcznych. Oznacza to, że pracownicy otrzymujący wynagrodzenie z dołu spłacają pożyczkę z zarobków za czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, paź-

dziernik, listopad i grudzień 1951 r. i za styczeń, luty 1952 r. Pracownicy otrzymujący wynagrodzenie z góry spłacają pożyczkę z zarobku za: lipiec, sierpień, wrzesień. październik, listopad, grudzień 1951 r. i styczeń, luty i marzec 1952 r.

2. Ponieważ pracownicy płatni z góry zarobek za marzec 1952 r. otrzymają najpóźniej 15 marca 1952, oznacza to, **że całość zadeklarowanych przez pracowników kwot potrącona zostanie najpóźniej do dn. 15 marca 1952 r.**

3. Przy potrącaniu rat na pożyczkę należy przestrzegać zasady, **że potrącenie raty** następuje zawsze przy tej wypłacie, która stanowi rozliczenie za dany okres pracy, tzn. przy tej wypłacie, przy której potrąca się zwykle podatek od wynagrodzenia.

Jeśli zatem zakład pracy rozlicza się z pracownikiem raz w miesiącu, to i potrącenia dokonuje się raz w miesiącu; jeśli zakład pracy rozlicza się z pracownikiem co tydzień — to i potrącenia należy dokonywać co tydzień.

Przy rozliczaniu się raz na miesiąc potrąca się zatem co miesiąc 1/9 zadeklarowanej kwoty, przy rozliczaniu się co tydzień — potrąca się co tydzień 1/39 zadeklarowanej kwoty, bo tyle tygodni mieści się w 9 miesiącach.

4. Z tego co powiedziano wyżej wynika, że potrącenia raty na pożyczkę dokonuje się tylko przy rozliczeniu. Jeśli w danym zakładzie pracy stosowany jest system zaliczek, to od zaliczek nie dokonuje się żadnych potrąceń. Gdyby jednak zaliczki były w okresie spłaty pożyczki wypłacane w dotychczasowej wysokości, mogłoby się zdarzyć, że przy wypłacie reszty, tj. przy rozliczeniu się, trzeba by było potrącić pracownikowi znaczną część wypłaty. Aby temu zapobiec należy odpowiednio zmniejszyć wysokość zaliczki, tak aby praktycznie biorąc — spłata pożyczki obciążała równomiernie wszystkie wypłaty.

W tym celu należy kierować się następującymi zasadami:

a) gdy pracownik zadeklarował do 9 dni roboczych włącznie — każdą zaliczkę należy zmniejszyć o ok. 5%;

b) gdy pracownik zadeklarował od 10 do 14 dni włącznie — każdą zaliczkę należy zmniejszyć o ok. 8%;

c) gdy pracownik zadeklarował od 15 do 18 dni włącznie — każdą zaliczkę należy zmniejszyć o ok. 10%;

d) gdy pracownik zadeklarował ponad 18 dni — każdą zaliczkę należy zmniejszyć o ok. 12%;

W ten sposób osiągnie się w praktyce rozłożenie obciążenia równomiernie na wszystkie wypłaty przy utrzymaniu zasady, że formalnie biorąc potrącenie na pożyczkę dokonywane będzie tylko jeden raz w miesiącu.

5. W przypadku, gdy zakład pracy wypłacił już przed dniem dzisiejszym zaliczkę lub zaliczki na poczet zarobków czerwcowych bez zastosowania obniżenia, o którym mowa wyżej — to z rozliczenia (z wypłaty reszty) za miesiąc czerwiec należy potrącić mniej niż 1/9 zadeklarowanej kwoty (np. 1/18) a brakującą resztę do wysokości 1/9 rozłożyć na miesiące następne, tak, aby i w tym przypadku spłata całości pożyczki nastąpiła najpóźniej do dnia 15 marca 1952 r.

Przykład:

Pracownik zadeklarował 9 dni. Zarobek za dzień — 20 zł. Razem kwota subskrypcji — 180 zł. Zaliczki w czerwcu wypłacono w znacznej wysokości. Wobec tego z wypłaty reszty za czerwiec potrąca się pierwszą ratę tylko w wysokości 1/18, czyli 10 złotych. Resztę tj. 170 zł dzieli się przez 8 (bo tyle jeszcze rat pozostało), otrzymując zł 21,25 i taką kwotę potrąca się w następnych ośmiu miesiącach.

6. Niniejsze wyjaśnienie należy natychmiast doprowadzić do wiadomości zakładów pracy. Pracownikom należy przy wypłatach wytłumaczyć sposób obliczenia wysokości potrącenia i okres przez jaki potrącenia będą dokonywane.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego: w z. *E. Szyr*

Poz. 52.

K O M U N I K A T

w sprawie potrącania składek członkowskich dla Związków Zawodowych.

Ministerstwo Sprawiedliwości, na skutek powstałych wątpliwości, wyjaśnia, że wobec przejścia w jednostkach organizacyjnych Związków Zawodowych na ściąganie we własnym zakresie składek członkowskich, odpadło dokonywanie potrąceń tych składek w listach płatniczych i tym samym pismo okólne z dnia 8 czerwca 1948 r. (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 1948 r. Nr 7, str. 106 utraciło moc obowiązującą.

Poz. 53.

K O M U N I K A T

w sprawie zwrotu nadpłat z lat ubiegłych.

Ministerstwo Sprawiedliwości podaje do wiadomości i ścisłego stosowania treść pisma Ministerstwa Finansów z dnia 5 lipca 1951 r. Nr BP. 855/4/51:

Nawiązując do postanowień § 71 p. 4 przepisów o wykonywaniu budżetu Państwa oraz o rachunkowości budżetowej, Ministerstwo Finansów wyjaśnia, że zwrotu nadpłat, które miały miejsce w ubiegłych latach i których nie można pokryć z wpływów budżetowych tego samego rodzaju jak również nie zostały przewidziane na ten cel wydatki w budżecie, należy dokonywać z bieżących kredytów tej jednostki budżetowej, na dochód której nastąpił wpływ, lub jeśli jednostka ta została zlikwidowana, — z kredytów tej jednostki, której zlecono likwidację wzgl. wykonywanie agend jednostki zlikwidowanej.

Zwrotu nadpłaty dokonać należy z kredytów § 20 właściwego tytułu budżetowego.

Poz. 54.

Ministerstwo Sprawiedliwości prostuje błędy drukarskie:

a) w Dzienniku Urzędowym Nr 3 z 1951 r. na str. 11 nad tekstem: Pismo okólne w sprawie wypełniania w kartach karnych rubryki „Data wydania wyroku prawomocnego" wydrukowano omyłkowo: „Załącznik 3 do zarządzenia poz. 11". Skutkiem powyższej omyłki pismo okólne nie otrzymało właściwej pozycji i nie zostało wymienione w treści Dziennika Urzędowego.

b) w Dzienniku Urzędowym Nr 4 z dnia 25 maja 1951 r. w piśmie okólnym z dnia 23 kwietnia 1951 r. pod poz. 35 w przedostatnim wierszu pisma zamiast słowa „Uchwałę" powinno być „Uchwałą".

2-B-38358
Tłoczono 2.400 egzemplarzy.
DRUKARNIA MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI, WARSZAWA, UL. NOWOWIEJSKA 6
Objętość 6 stron. Papier płaski, druk. sat. 60 g kl. VII. Zam. nr 600. Oddano do składu 28.VII 1951 Druk ukończono 14.VIII 1951.

Cena 0.75 zł